

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ОДЕСЬКИЙ АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНІЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ОДЕСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Голова Педагогічної ради
ОАДФК Одеської політехніки

Сергій МИРОНЕНКО

20 грудня 2024 року

ПОЛОЖЕННЯ

**ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ
У ВІДОКРЕМЛЕНОМУ СТРУКТУРНОМУ ПІДРОЗДІЛІ
«ОДЕСЬКИЙ АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНІЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ОДЕСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»**

Розглянуто і схвалено
на засіданні Педагогічної ради
ОАДФК Одеської політехніки
Протокол від 20.12.2024 року № 3

Одеса
2024

ЗМІСТ

1	Загальні положення	3
2	Основні напрямки діяльності.....	5
3	Організація освітнього процесу.....	9
4	Прикінцеві положення.....	10

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 Положення про організацію інклюзивного навчання у Відокремленому структурному підрозділі «Одеський автомобільно-дорожній фаховий коледж Національного університету «Одеська політехніка» (далі – Полження) визначає організаційні засади інклюзивного навчання з метою реалізації права осіб з особливими освітніми потребами на здобуття якісної фахової передвищої освіти з урахуванням потреб та можливостей таких осіб.

1.2 Положення розроблено відповідно до Законів України «Про освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про соціальні послуги», «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні», «Про телекомунікації», постанови Кабінету Міністрів України від 15 грудня 2021 року № 1321 «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання в закладах фахової передвищої освіти» та Методичних рекомендації щодо забезпечення доступності будівель, приміщень та іншої інфраструктури закладів освіти для маломобільних груп населення» розробленого Міністерством розвитку громад та територій України.

1.3 У цьому Положенні терміни вживаються в такому значенні:

інклюзія – це процес реального включення осіб з особливими потребами в активне суспільне життя;

інклюзивне навчання – це комплексний процес забезпечення рівного доступу до якісної освіти здобувачам з особливими потребами шляхом організації їх навчання у Коледжі з урахуванням індивідуальних особливостей таких здобувачів освіти;

здобувачі освіти з особливими освітніми потребами – особи з особливими освітніми потребами, які здобувають фахову передвищу освіту в Коледжі та потребують додаткової, постійної чи тимчасової підтримки в освітньому процесі з метою забезпечення їх права на освіту;

інклюзивна група – академічна група в Коледжі, де поряд з іншими здобувачами освіти навчаються особи з особливими потребами;

інклюзивне освітнє середовище – простір Коледжу, в якому забезпечується сукупність умов, способів і засобів реалізації освітнього процесу для спільного навчання, виховання та розвитку здобувачів фахової передвищої освіти (далі – здобувачі освіти) з особливими освітніми потребами з урахуванням їхніх потреб та можливостей, в якому здобувачі освіти з особливими освітніми потребами можуть вільно пересуватись, навчатись, розвиватись і спілкуватись;

супровід – система заходів, що мають забезпечити рівний доступ до навчання, тобто усунення або мінімізація проблем у навчанні для здобувачів

освіти з особливими освітніми потребами. Супровід охоплює процеси підготовки до вступу, допомогу в дотриманні процедури вступу, подальшого навчання в Коледжі, а також передбачає підтримку зв'язків із випускниками та моніторинг їхнього працевлаштування.

1.4 Коледж надає освітні послуги здобувачам освіти на рівноправній основі, без дискримінації, незалежно від віку, громадянства, місця проживання, статі, кольору шкіри, соціального і майнового стану, національності, мови, походження, стану здоров'я, віросповідання, а також від інших обставин із застосуванням особистісно орієнтованих методів навчання та з урахуванням індивідуальних особливостей освітньої діяльності всіх здобувачів освіти, рекомендацій індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності) та/або висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку здобувача освіти (за необхідності).

1.5 Особи з особливими освітніми потребами, які навчаються в Коледжі, мають право на:

1) повагу до людської гідності, захист під час освітнього процесу від приниження честі та гідності, будь-яких форм дискримінації за ознакою наявності особливих освітніх потреб, стану здоров'я чи інвалідності або будь-якою іншою ознакою;

2) отримання якісних освітніх послуг, які враховують особливі освітні потреби та забезпечують максимально можливу індивідуалізацію освітнього процесу;

3) формування та реалізацію індивідуальної освітньої траєкторії (за наявності) та індивідуального навчального плану (за потреби);

4) участь у формуванні індивідуального навчального плану (за потреби), вибір освітніх компонентів (навчальних дисциплін) у межах, передбачених відповідною освітньо-професійною програмою та навчальним планом, в обсязі, що становить не менше 10 відсотків загальної кількості кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи, передбачених для освітньо-професійної програми фахової передвищої освіти;

5) справедливе та об'єктивне оцінювання результатів навчання, яке передбачає забезпечення розумного пристосування під час оцінювання, у тому числі збільшення часу на оцінювання, використання доступних форматів, у тому числі абетки та шрифту Брайля, залучення перекладачів жестової мови (за потреби) тощо;

6) безоплатне забезпечення інформацією для навчання в доступних форматах із використанням технологій, що враховують обмеження життєдіяльності, зумовлені станом здоров'я;

7) забезпечення доступності територій, будівель, споруд і приміщень гуртожитків для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення на строк здобуття освіти в порядку, встановленому законодавством;

8) спеціальний навчально-реабілітаційний супровід та вільний доступ до інфраструктури Коледжу;

9) самостійне (у разі навчання за власні кошти) чи за згодою відповідної фізичної або юридичної особи (у разі навчання за кошти фізичних або юридичних осіб) збільшення тривалості виконання освітньо-професійної програми за погодженням із Коледжем, що має бути відображено в договорі про надання освітніх послуг;

10) створення умов для залучення до всіх заходів Коледжу, участь у заходах з освітньої, дослідницької, спортивної, мистецької, громадської діяльності, що здійснюються в Україні та за кордоном, в установленому законодавством порядку із забезпеченням розумного пристосування та з урахуванням особливих освітніх потреб;

11) забезпечення розумного пристосування (у разі потреби);

12) забезпечення інших необхідних умов для навчання.

Особи з особливими освітніми потребами мають інші права, гарантовані законодавством, зокрема Законом України «Про фахову передвищу освіту».

В результаті облаштування територій, будівель, споруд і приміщень, у тому числі гуртожитків, особам з інвалідністю та іншим маломобільним групам населення повинно бути забезпечено умови для вільного пересування та безперешкодного доступу.

2. ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ДІЯЛЬНОСТІ

2.1 Колектив Коледжу забезпечує створення в Коледжі інклюзивного освітнього середовища.

2.2 Прийом на навчання осіб з особливими освітніми потребами для здобуття фахової передвищої освіти здійснюється на конкурсній основі згідно Правил прийому до Коледжу, розроблених відповідно до Порядку прийому на навчання до закладів фахової передвищої освіти у відповідному році, затверджених Міністерством освіти і науки України.

Коледж може створити умови для осіб з особливими освітніми потребами шляхом забезпечення розумного пристосування та універсального дизайну. З цією метою особи з особливими освітніми потребами, які планують вступити до Коледжу, або їх батьки (інші законні представники) у строки, визначені у Правилах прийому Коледжу, подають письмову заяву про необхідність забезпечення розумного пристосування із зазначенням переліку

розумного пристосування, що є обов'язковою для розгляду та реалізації Коледжем.

2.3 Зарахування осіб з особливими освітніми потребами до Коледжу на підставі державного замовлення або за рахунок коштів фізичних (юридичних) осіб здійснюється відповідно до законодавства.

2.4 Директор Коледжу на підставі письмової заяви здобувача освіти з особливими освітніми потребами або одного з батьків (законних представників) та висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку особи, наданого інклюзивно-ресурсним центром, утворює інклюзивну групу.

Утворення інклюзивної групи в Коледжі та припинення її діяльності здійснюється відповідно до наказу директора Коледжу.

Гранична чисельність здобувачів освіти з особливими освітніми потребами в певній інклюзивній групі встановлюється директором Коледжу з урахуванням вимог до формування академічних груп, освітньо-професійної програми, пристосованості аудиторій тощо, але не може перевищувати 50 відсотків від загальної кількості здобувачів освіти у відповідній групі.

2.5 Організацію інклюзивного навчання та забезпечення супроводу здобувачів освіти з особливими освітніми потребами в Коледжі забезпечує навчальна частина.

2.6 Навчальна частина виконує такі завдання:

- співпрацює із структурними підрозділами Коледжу щодо організації інклюзивного навчання та забезпечення спеціального навчально-реабілітаційного супроводу здобувачів освіти з особливими освітніми потребами;

- розробляє індивідуальний навчальний план здобувачів освіти з особливими освітніми потребами, проводить моніторинг його виконання, вносить до нього зміни;

- оцінює потреби здобувача освіти з особливими освітніми потребами у забезпеченні необхідними спеціальними засобами навчання та звертається із відповідним поданням до структурних підрозділів для вирішення цих питань;

- організовує підготовку (підвищення кваліфікації) педагогічних працівників Коледжу, волонтерів для роботи із здобувачами освіти з особливими освітніми потребами шляхом проведення лекцій, семінарів, тренінгів, засідань за круглим столом тощо;

- консультує та надає методичну допомогу педагогічним працівникам Коледжу щодо організації освітнього процесу здобувачів освіти з особливими освітніми потребами;

- провадить інформаційно-просвітницьку діяльність серед учасників освітнього процесу із формування толерантного ставлення до здобувачів освіти з особливими освітніми потребами;

- співпрацює із закладами соціального захисту населення, громадськими об'єднаннями;

- координує роботу із забезпечення сприятливих умов навчання, позанавчальної діяльності, соціальної та психологічної підтримки здобувачів освіти з особливими освітніми потребами;

- надає безкоштовну психологічну підтримку здобувачам освіти з особливими освітніми потребами.

2.7 Здобуття повної загальної середньої освіти особами з особливими освітніми потребами, які зараховані до Коледжу на основі базової середньої освіти, здійснюється відповідно до Порядку організації інклюзивного навчання в закладах загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15 вересня 2021 р. № 957 (Офіційний вісник України, 2021 р., № 76, ст. 4774).

2.8 При організації освітнього процесу в інклюзивній групі слід враховувати психофізіологічні особливості та перешкоди у навчанні здобувачів освіти з особливими освітніми потребами різних нозологій, їхні потреби в компенсації сенсорних порушень, що заважають сприймати навчальний матеріал, соціально-психологічні чинники, що ускладнюють інтеграцію здобувачів освіти з особливими освітніми потребами, потреби у фізичній реабілітації тощо.

2.9 Лекційні, практичні, семінарські та інші види занять в інклюзивній групі здійснюються з використанням спеціального обладнання, навчально-методичних матеріалів у формі, що допоможе здобувачам освіти у сприйнятті та засвоєнні навчальної інформації.

2.10 Процес оцінювання навчальних досягнень проводиться у формі, доступній здобувачам освіти з особливими освітніми потребами, демонструє динаміку зростання результатів освітньої діяльності, спрямований на активізацію пізнавальної діяльності здобувача освіти з особливими освітніми потребами та успішне опанування ними навчальної дисципліни.

2.11 Навчання осіб з особливими освітніми потребами може здійснюватися за індивідуальним навчальним планом.

2.12 Індивідуальний навчальний план здобувача освіти з особливими освітніми потребами розробляється за його участю з урахуванням рекомендацій індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності) та/або висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини (за наявності) і передбачає пристосування чи модифікацію

освітнього процесу для створення максимально комфортних умов для навчання здобувачів освіти з особливими освітніми потребами.

2.13 Індивідуальний навчальний план є спільним напрацюванням здобувача освіти з особливими освітніми потребами, викладача дисципліни та відповідальної особи навчальної частини і має на меті знайти найбільш ефективні та справедливі рішення існуючих викликів у навчанні та житті здобувача освіти.

2.14 Консультування викладача щодо пристосувань або модифікацій, визначених для конкретного здобувача освіти з особливими освітніми потребами, проводить заступник директора з навчальної роботи.

2.15. Індивідуальний навчальний план підписується здобувачем освіти з особливими освітніми потребами та затверджується заступником директора з навчальної роботи.

2.16 Освітньо-професійні програми фахової передвищої освіти для осіб з особливими освітніми потребами можуть мати корекційно-розвитковий складник. Такий складник повинен враховувати рекомендації індивідуальної програми реабілітації здобувача освіти з інвалідністю (за наявності) та/або висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини (за наявності).

2.17 Інклюзивне навчання здобувачів освіти з особливими освітніми потребами передбачає надання їм (за потреби) соціальних послуг, зокрема:

- супроводу під час інклюзивного навчання, фізичного супроводу осіб з інвалідністю, які мають порушення опорно-рухового апарату та пересуваються на колісних кріслах, мають порушення зору;

- перекладу жестовою мовою;

- інші послуги із переліку базових соціальних послуг.

2.18 Директор Коледжу створює умови для надання таких послуг у Коледжі на підставі письмової заяви здобувача освіти з особливими освітніми потребами (у разі коли особа є повнолітньою) або одного з її батьків (інших законних представників) не пізніше ніж за два робочих дні після подання такої заяви. Допуск особи, яка надає базову соціальну послугу, до Коледжу здійснюється за умови дотримання такою особою Правил внутрішнього трудового розпорядку Коледжу, охорони праці, безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки на основі укладення відповідного договору між Коледжем та особою, яка надає такі послуги, за згодою здобувача освіти з особливими освітніми потребами (у разі коли особа є повнолітньою) або одного з її батьків (інших законних представників).

2.19 Для забезпечення соціальних потреб здобувачів освіти з особливими освітніми потребами до участі в освітньому процесі Коледжу

можуть бути допущені один з батьків особи з особливими освітніми потребами або уповноважена ними особа. Рішення про їх допуск до участі в освітньому процесі приймає директор Коледжу на основі укладення відповідного договору між Коледжем та особою, яка забезпечує соціальні потреби здобувача освіти з особливими освітніми потребами.

2.20 З метою створення належних умов для забезпечення навчально-реабілітаційного супроводу в Коледжі обладнані переносні пандуси, ресурсні кімнати, приміщення для надання консультацій практичним психологом, відпочинку, особистої гігієни, медичного обслуговування, зала для занять з лікувальної фізкультури тощо.

2.21 Супровід розпочинається з моменту звернення особи з особливими освітніми потребами до Коледжу й триває протягом всього терміну навчання.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

3.1 Організація освітнього процесу здобувачів освіти з особливими освітніми потребами в Коледжі передбачає:

- створення інклюзивного освітнього середовища;
- застосування принципів універсального дизайну в освітньому процесі;
- приведення території Коледжу, будівель, споруд та приміщень у відповідність з вимогами державних будівельних норм, стандартів та правил. У разі коли наявні будівлі, споруди та приміщення Коледжу неможливо повністю пристосувати для потреб осіб з інвалідністю, здійснюється їх розумне пристосування з урахуванням універсального дизайну;

- забезпечення необхідними навчально-методичними матеріалами та інформаційно-комунікаційними технологіями для організації освітнього процесу;

- забезпечення в разі необхідності розумного пристосування;
- застосування в освітньому процесі найбільш прийнятних для здобувачів освіти з особливими освітніми потребами методів і способів спілкування, в тому числі української жестової мови, рельєфно-крапкового шрифту (шрифту Брайля) із залученням відповідних фахівців і педагогічних працівників;

- забезпечення доступності інформації в різних форматах (шрифт Брайля, збільшений шрифт, електронний формат та інші).

4. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

4.1 Зміни та доповнення до Положення вносять шляхом викладення його в новій редакції. У такому ж порядку Положення скасовується.

4.2 Порухення норм даного Положення відповідальними особами тягне за собою дисциплінарну відповідальність.

4.3 Коледж забезпечує публічний доступ до тексту Положення через офіційний вебсайт.

Заступник директора з НР

Валентина МАТЯШ

ПОГОДЖЕНО:

Заступник директора з ВР

Наталія КАРАЯНІ

Голова студентського профкому

Анастасія ЗАЙТУЛЛАСВА

Юрисконсульт

Вячеслав СЕМЕНЮК